

Rampzalig Nederland. De omgang met rampen in Nederland en Vlaanderen, 1780-1940

*Vrijdag 20 december 2019
Universiteitsbibliotheek (Singel 425), Doelenzaal, Amsterdam*

In de periode 1780-1840 deden zich in Nederland en Vlaanderen tal van rampen voor die een ontwrichtende invloed hadden op de samenleving. Denk bijvoorbeeld aan de Leidse buskruitramp van 1807 en de grootschalige rivieroverstromingen van 1809, 1820, 1855 en 1861. Ook in de koloniën waren rampen als vulkaanuitbarstingen en watersnoden terugkerende fenomenen. Door de opwarming van de aarde en de toenemende dreiging van klimaatrampen heeft het historisch onderzoek naar rampen en rampverwerking een hoge vlucht genomen. Het besef is doorgedrongen dat rampen een grote en vaak blijvende invloed hebben gehad op de ontwikkeling van lokale en nationale gemeenschappen.

De interdisciplinaire werkgroep De Moderne Tijd (voorheen De Negentiende Eeuw) organiseert op **vrijdag 20 december 2019** het jaarcongres *Rampzalig Nederland. De omgang met rampen in Nederland en Vlaanderen, 1780-1940*. Een diverse groep sprekers zal haar licht laten schijnen over verschillende aspecten van de omgang met rampen in de moderne tijd. Hoe werden rampen gerepresenteerd in culturele media, zoals literatuur, gedenkboeken, kranten, schilderijen, prenten en kaarten? Hoe kwamen solidariteit en liefdadigheid tot uiting? Wanneer was er bij een rampspoedige gebeurtenis sprake van een 'nationale ramp'? Welke invloed was er op geloof in God en goddelijke voorzienigheid?

Aanmelden kan tot 10 december 2019 bij Marjet Brolsma (M.Brolsma@uva.nl). Kosten: €25,-, inclusief lunch, ter plekke te voldoen. Voor studenten en promovendi is er een gereduceerd tarief van €15,-.

Programma Jaarcongres De Moderne Tijd 2019: 'Rampzalig Nederland'

09:30-10:00 Inloop met koffie en thee

10:00-10:15 Inleiding door dagvoorzitter Lotte Jensen (RU)

10:15-11:30 Sessie I: Hulpverlening en gemeenschapsvorming

Erica Boersma (UL): 'Solidariteit met verre vreemden: hulpverlening bij stads- en dorpsrampen in de achttiende-eeuwse Republiek'

Alicia Schrikker (UL) en Sander Tetteroo (UL en Universitas Gadjah Mada, Yogyakarta): 'De politiek culturele beleving van natuurrampen in koloniaal Indonesië, ca. 1840-1940'

Ruben Ros (UU): 'Van naderend onheil naar actuele crisis: een digitale begripsgeschiedenis van de nationale ramp (1750-1850)'

11:30-12:00 Intermezzo: Objecten van herinnering

Arti Ponsen: 'Relieken van de Leidse Buskruitramp (1807)'

Bram Vannieuwenhuyze (UvA): 'Traumakaarten en/of getraumatiseerde cartografen?'

12:00-13:00 Lunchpauze

13:00-14:15 Sessie II: Beeldvorming

Marita Mathijssen (UvA): 'Ten voordeele van...'. Liefdadigheidsuitgaven in de negentiende eeuw.

Fons Meijer (RU): 'Vorst in het vizier. Beeldvorming rond Oranjemonarchen na rampen, 1815-1948'

Ron Brand (Maritiem Museum Rotterdam): 'Empathie of sensatiezucht? De scheepsramp van de 'Berlin'in 1907 en de nasleep ervan'

14:15-14:30 Muzikaal intermezzo

Lotte Jensen (RU): Het Watersnood-Wilhelmus

14:30-15:00 Pauze

15:00-16:00 Sessie III: Grensoverschrijdende rampen

Rick Honings (UL) en Judith Bosnak (UL): 'De uitbarsting van de Krakatau (1883). De letterkundige verwerking in Nederland en Indonesië'

Antoon Kuijpers (Geological Survey of Denmark and Greenland, Kopenhagen) en Hans Beelen (Carl von Ossietzky Universität, Oldenburg): 'Door het ijs bezet. Onfortuinlijke reizen ter walvisvaart in de achttiende en negentiende eeuw: oorzaken en literaire verwerking'

16:00-16:30 Slotlezing

Jan Wim Buisman (UL): 'Onweer. Van straf Gods tot verheven schouwspel'

16:30-17:00 Slotdiscussie

17:00-18:00 Borrel

